

14 серпня Перший (Медовий) Спас. Маковія

Перший Спас (Медовий Спас Семи Мучеників Маккавеїв) святкується 14 серпня і присвячено це свято Ісусу Христу. Повна церковна назва першого Спасу – “Походження чесних дрів чесного і животворящего Хреста Господнього”.

Історію виникнення свята пов’язують із подіями у Константинополі. У серпні місяці це місто страждало від розповсюдження всляких хвороб, тому у древні часи була встановлена традиція – виносити з храму святої Софії для освячення міста і передбачення хвороб та епідемій, частину хреста, на якому був розіп’ятий Ісус. Скоріш за все попередня назва цього свята була не “походження”, а “предисходження”, тобто винос.

Називався цей спас “Медовим” тому, що вважалося, що з цього дня бджоли вже не носять мед з квітів. Вчені підрахували, що бджоли з’явилися на землі більш ніж 60 мільйонів років тому, а ласувати медом любили ще первісні люди. До XVIII століття людство не знало цукру, але з малку їм був знайомий смак меду. Пізніше наслідуючи моду, кийвські бояри під час нарад у князя жували “гумки” – медові соти.

У збірці законів Кивської Русі – “Русской правде” Ярослава Мудрого – бортничеству (бортнею називали дупло, де жило бджолине сімейство, бо вуліїв ще не було), були присвячені цілі статті. За зниження княжої борти (дупла), бралось 3 гривні штрафу, а з селян – 2 гривні. Три гривні в той час коштували один кінь і 9 овець.

Невід’ємною традицією цього дня є збирання першого меду.

Вшановують у цей день сімох святих мучеників – братів Маккавеї (Авім, Антонін, Гурій, Єлезар, Євсевон, Алім й Маркелл), а також матір їхню Соломонію (чи Соломію) та їх вчителя Єлезара, які постраждали за відмову прийняти язичництво і в 166 році до н.е. прийняли мученицьку смерть. Тому це свято має ще одну цікаву назву – “Маковій”. На Маковій крім меду, збирають і мак.

Зібрані частування обов’язково освячують у церкві. Після освячення господині печуть пироги з маком та медом, а маком ще захищають свої оселі від нечистої сили.

Називають цей Спас ще й “Мокрим”, тому що ще за часів князівства освячували воду і останній раз в році купали коней, щоб були здорові на цілий рік. Купання на Маковій цього дня було ознакою міцного здоров’я і для людини, а крім того з Маковієм розпочинався Успенський піст.

Згідно з народними прикметами, у цей день відлітають ластівки і стрижі, що свідчить про наближення осені.

Джерело: <http://svetlovodsk.com.ua/2013-spas.html>